

KORRALDUS

14. märts 2022 nr 82

**Vabariigi Valitsuse 23. augusti 2021. a korralduse nr 305
„COVID-19 haiguse leviku tõkestamiseks vajalikud meetmed ja
piirangud“ muutmise**

Nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse § 28 lõike 2 punkti 5 ning lõigete 5 ja 6 alusel ning arvestades sama paragrahvi lõiget 8:

1. Muuta Vabariigi Valitsuse 23. augusti 2021. a korraldust nr 305 „COVID-19 haiguse leviku tõkestamiseks vajalikud meetmed ja piirangud“ järgmiselt:

1) sõnastada punkti 8¹ alapunkt 3 järgmiselt:

„3) isik on tegevusega seotud isik, kelle tööandja on töökeskkonna riskianalüüsis ette näinud ja rakendanud konkreetse tegevuskoha riskide maandamise meetmed, ning nimetatud isik on need nõuded täitnud;“;

2) tunnistada punkt 8² kehtetuks;

3) jätta punkti 10 alapunkti 6 teisest lausest välja sõnad „ja punktis 8²“;

4) tunnistada punktid 14 ja 16 kehtetuks;

5) jätta punktist 17 välja sõnad „ja III“.

2. Korraldus jõustub 15. märtsil 2022. a.

3. Avaldada korraldus Riigi Teatajas ja veebilehel kriis.ee.

Käesoleva korralduse eesmärk on muuta Vabariigi Valitsuse 23. augusti 2021. a korralduse nr 305 „COVID-19 haiguse leviku tõkestamiseks vajalikud meetmed ja piirangud“ redaktsiooni avaldamismärkega RT III, 15.02.2022, 11 ning tunnistada kehtetuks kellaajalised piirangud ja kohustus esitada avalikes siseruumides toimuvates tegevustes osalemiseks COVID-tõend.

Muudatus lähtub valitsuskabineti 8. märtsi 2022. a nõupidamisel otsustatust loobuda COVID-19 tõendi esitamise nõudest ja lõpetada avalikus siseruumis kella 23.00–06.00 viibimise piirang esimesel võimalusel pärast seda, kui eelneva kümne päeva jooksul haiglasse jõudnud sümptomaatiliste COVID-19 patsientide keskmine arv päevas on alla 25.

Käesoleva korraldusega täpsustab seega Vabariigi Valitsus kehtestatud piiranguid ja meetmeid, et tagada meetmete proportsionaalsus, arvestades domineeriva omikrontüve haiguspilti, nakkuse levikut ja eesmärki tagada ennekõike tervishoiusüsteemi ja haiglate toimepidevus COVID-19 haigete ravikoormuse kontekstis.

Ühtlasi hinnati ka teisi piiranguid nagu isikute hajutamise, kaitsemaski kandmise ja desinfitseerimise nõuded ning otsustati jätta need kehtima. Eelnimetatud piirangud on COVID-19 haiguse jätkuva leviku kontekstis proportsionaalsed, kuna aitavad tõkestada viiruse levikut *ad hoc* abinõude kaudu, mille rakendamine on lihtne ega piira oluliselt tegevustes osalemist ning on isikutele minimaalselt koormavad.

Seega tuleb avalikus siseruumis endiselt järgida hajutatuse nõudeid, kanda kaitsemaski ja tagada desinfitseerimisvahendite olemasolu ja desinfitseerimisnõuete täitmine Terviseameti juhiste kohaselt. Hajutatuse nõudeid tuleb järgida ka välistingimustes läbiviidavas ja korralduse punktis 10 nimetatud tegevuses osalemisel.

Maailma Terviseorganisatsioon (WHO) soovib maskide kandmist osana laiaulatuslikust strateegiast SARS-CoV-2 viiruse ennetamiseks ja leviku piiramiseks. See tähendab, et maskide kandmisega peavad kaasas käima ka teised tervishoiualased ja sotsiaalsed meetmed nagu käte hügieen, isolatsioon, distantsi hoidmine.¹

Punkti 1 alapunktiga 1 muudetakse korralduse punkti 8¹ alapunkti 3 ja esitatakse senine viidatud koosseis sõnaselgelt muudetavas sättes. Kuna viidatud sätet ehk alapunkti 5 pole otstarbekas ülejäänud osas kehtetuks tunnistatavas punktis 14 üksikuna kehtima jätta, tuuakse selle sisu punkti 8¹ alapunkti 3. Sisuliselt midagi ei muudeta: säilib kaitsemaski kandmise vabastus tegevusega seotud isikule, kelle tööandja on töökeskkonna riskianalüüsis ette näinud ja rakendanud konkreetse tegevuskoha riskide maandamise meetmed, ning nimetatud isik on need nõuded täitnud.

Punkti 1 alapunktiga 2 tunnistatakse kehtetuks korralduse punkt 8², mille järgi on punktis 10 sätestatud juhul avalikus siseruumis tegevuse eest vastutaval isikul kohustus tagada, et isikud ei viibi tegevuse asukohas ajavahemikus kella 23.00 kuni 06.00.

Kellaajaliste piirangute eesmärk oli vältida inimeste koondumist õhtusel ajal siseruumides ja selle kaudu veelgi vähendada selliste inimeste vahelisi kontakte, kes üksteisega iga päev ei suhtle. Tuleb mõnda ohtu, et kellaajaliste piirangute kaotamise järel mõne nädala möödudes jõuab nakatumismäär tõus nooremaeliste hulgas ka vanemaeliste sekka, kelle puhul on raske haigestumise ja hospitaliseerimise risk väga kõrge. Ka aastavahetuse järel, mil öine kellaaja piirang oli ajutiselt peatatud, kasvas haigestumine noorte hulgas hüppeliselt.²

Siiski on ka õiguskantsler leidnud, et piirang, millega keelatakse kella 23.00–06.00 avalikus siseruumis ürituste korraldamine, ei ole vältimatult vajalik meede nakkuse leviku pidurdamiseks, et tagada haiglate töövõime. Samuti leidis õiguskantsler, et puudub selge veendumus, et kehtestatud ajalised piirangud kaaluvad üles majanduslikud ja sotsiaalsed tagajärjed, mis nende piirangutega kaasnevad.³

Kuna nimetatud kellaajaline piirang puudutab praktikas eelkõige nooremaelisi, kes moodustavad öisel ajal avatud meelelahutuskohtade klientuurist enamiku ja kelle hulgas COVID-19 haigusse

¹ Teadusnõukoja 08.02.2022 ülevaade Vabariigi Valitsusele: maskid ja ohutus avalikus ruumis, COVIDi tõendid ja ürituste piirmäärad: <https://kriis.ee/covidi-kriisi-juhtimine-kusimused-ja-vastused/kriisi-juhtimine/teadusnookoda>

² Näiteks käesoleva aasta teise nädala seisuga kasvas 14 päeva haigestumus võrreldes eelnevaga keskmiselt 58% võrra ja 7 päeva keskmine hospitaliseeritute arv 35% võrra. Täpsemalt Terviseameti COVID-19 epidemioloogilises ülevaates käesoleva aasta 2. nädala kohta: https://www.terviseamet.ee/sites/default/files/Nakkushaigused/COVID-19/ulevaade_17.01.2022.pdf

³ Õiguskantsleri 14.01.2022 seisukoht nr 14-5/220017/2200277 „Avalike ürituste ajalised piirangud“. Kättesaadav: https://www.oiguskantsler.ee/sites/default/files/field_document2/Avalike%20C3%BCrituste%20ajalised%20piirangu_d.pdf

nakatumine ei too üldjuhul kaasa rasket põdemist ega hospitaliseerimisvajadust, siis ei ole selline lausuline piirang, mis on öise suunitlusega meelalatussektori tegevuse täielikult peatanud, sümptomaatilise hospitaliseerituse vähenemise tingimustes enam põhjendatud. Raske haigestumise ohtu on võimalik vähendada ka vaksineerimise kaudu ja nakatumisohtu maandada kehtima jäävate maskikandmise, desinfitseerimise ja hajutatuse nõude järgimisega.

Punkti 1 alapunktiga 3 jäetakse välja korralduse punkti 10 alapunktis 6 sisalduv viide kehtetuks tunnistatavale kellaajalisele piirangule.

Punkti 1 alapunktiga 4 tunnistatakse kehtetuks korralduse punktid 14 ja 16. Punkti 14 olulisim alapunkt on 4, mille järgi võib isik punktis 13 sätestatud tingimustel avalikus siseruumis toimivas tegevuses osaleda, kui ta on COVID-19 haiguse läbi põdenud, vaksineeritud, sealhulgas täiendava vaktsiinidoosiga vaksineeritud, või vaksineerituga võrdsustatud isik ning esitab enne tegevuses osalemist nimetatud asjaolude kohta tõendi.

COVID-tõendil oli kaks peamist eesmärki: suurendada 1. vaksineerimissoostumust ja 2. vältida rasket haigestumist. Viimastel kuudel on uute vaksineerimiste arv pidurdunud, millest nähtub, et seni vaksineerimata sihtrühmale on COVID-tõendi nõude mõju vaksineerimise kasuks otsustamisel vähene.⁴

Samas on vaksineerimine jätkuvalt efektiivne meede, et vältida rasket haigestumist ja selle kaudu haiglakoormuse tõusu. Omikrontüve suhtes on vaksineerimisjärgne immuunsus küll mõnevõrra väiksem kui varem prevaleerinud koroonaviiruse tüvede suhtes, kuid tõhusustdoosiga vaksineeritute hulgas on nii nakatumine kui ka raskelt haigestumine palju väiksem.⁵ Samas on omikrontüve levik väga laialdane ning enamik nakatunuid põeb haiguse läbi kergete sümptomitega. Kuna isikud ei haigestu nii raskelt ning ohustavad seega vähem haiglavõrgu toimimist, on põhjendatud kaotada COVID-tõendi nõue.

Kuna punkti 14 alapunkti 4 piirang pole enam põhjendatud ja tunnistatakse kehtetuks, siis tunnistatakse kehtetuks ka ülejäänud punkti 14 alapunktides esinevad erandid, mis lubasid punktis 13 sätestatud tingimustel avalikus siseruumis toimivas tegevuses osaleda ka ilma COVID-tõendita.

Samuti tunnistatakse kehtetuks korralduse punkt 16, mille järgi tegevuse eest vastutaval isikul on kohustus enne, kui isik osaleb tegevuses, kontrollida punktis 14 sätestatud asjaolusid, sealhulgas tõendi ehtsust ning selle kehtivust ja tuvastada esitaja isikusamasus.

Punkti 1 alapunktiga 5 jäetakse punktist 17 välja viide III osale, mille alusel enam isikuandmeid ei töödelda. II osa alusel on isikuandmeid endiselt võimalik töödelda, juhul kui kaitsemaski kandmine ei ole tervislikel põhjustel võimalik ning isik esitab nimetatud asjaolu kohta tõendi, mille on väljastanud tervishoiuteenuse osutaja. Seetõttu säilivad selles osas ka isikuandmete säilitamisele kehtestatud nõuded.

⁴ Terviseameti avaldatav koroonaviiruse andmestik vaksineerimise kohta: <https://www.terviseamet.ee/et/koroonaviirus/koroonaviiruse-andmestik>

⁵ Vaksineerimine ei takista küll omikrontüvega nakatumise eest, kuid haigestumise korral aitab haigust kergemalt läbi põdeda. Võrreldes vaksineerimata patsientidega on kolme doosiga vaksineeritud patsientide hulgas hospitaliseerimise risk ligikaudu 80% madalam, kahe doosiga on risk 70% madalam, kui teisest doosist on möödas vähem kui 6 kuud, ning ühe doosiga või rohkem kui 6 kuu möödudes teisest doosist on risk 50% madalam. Samuti ei kaitse omikrontüvega nakatumise eest eelnev viiruse läbipõdemine, küll aga vähendab see haiglaravi riski.

Vt täpsemalt teadusnõukoja 20.01.2022 ülevaade Vabariigi Valitsusele COVID-19 omikrontüvi ja selle haiguspiilt võrreldes deltatüvega: <https://kriis.ee/covidi-kriisi-juhtimine-kusimused-ja-vastused/kriisi-juhtimine/teadusnoukoda>

Käesolev korraldus jõustub 15. märtsil 2022. a.

Korralduses kehtestatud nõuete üle teeb nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse § 44 lõike 1 alusel järelevalvet Terviseamet. Kui viiruse leviku tõkestamise meetet nõuetekohaselt ei täideta, rakendatakse korraaitseaduse § 28 lõikes 2 või 3 nimetatud haldussunnivahendeid. Sunniraha maksimaalne suurus on 9600 eurot. Sunniraha, mille eesmärk on kohustada korralduses kehtestatud nõudeid, meetmeid ja piiranguid järgima ning tõkestada viiruse levikut, võib määrata korduvalt.

Korraldust saab vaidlustada, esitades haldusmenetluse seaduses ette nähtud korras Vabariigi Valitsusele vaide 30 päeva jooksul, arvates päevast, millal korraldusest teada saadi või oleks pidanud teada saama. Samuti saab korraldust vaidlustada, esitades halduskohtule kaebuse halduskohtumenetluse seadustikus ette nähtud korras 30 päeva jooksul, arvates korralduse teatavaks tegemisest.

Korralduse seletuskirjaga on võimalik tutvuda veebilehel kriis.ee.

Kaja Kallas
Peaminister

Taimar Peterkop
Riigisekretär